

**Informatie t.b.v. de
informerende raadsbijeenkomst
over de sociale agenda Nij Begun**

Voorwoord

De Sociale Agenda is in het leven geroepen om de kwaliteit van leven in Groningen en Noord-Drenthe binnen één generatie (30 jaar) structureel te verbeteren. We werken daarbij aan vier belangrijke thema's: gezondheid, kansengelijkheid, leefbaarheid en bestaanszekerheid. Ook willen we de kracht van inwoners en gemeenschappen versterken. Samenredzaamheid, omzien naar elkaar en trots op de eigen omgeving zijn daarbij belangrijk.

De doelen van de Sociale Agenda zijn uitgewerkt in een groot aantal maatregelen. Met dit boekje willen we u laten zien wat er in Aa en Hunze al gebeurt. Welke maatregelen zijn er, wat is de stand van zaken en wat gaat er de komende periode gebeuren?

De maatregelen worden allemaal gemonitord gedurende de looptijd van de Sociale Agenda van Nij Begun. We kijken daarmee steeds naar de voortgang van de uitvoering en toetsen ook of de maatregelen voldoende helpen om onze doelen te behalen. Dat gebeurt bij alle 13 gemeenten die onderdeel zijn van Nij Begun op dezelfde manier. Zo kunnen we leren van de maatregelen die we inzetten.

Natuurlijk heeft het uitwerken en invoeren van dit brede spectrum aan maatregelen tijd nodig. Terwijl we aan de andere kant vaart willen houden in de uitvoering ervan. In dit boekje leest u waar we op dit moment staan en waar we de komende periode mee aan de slag gaan. In Aa en Hunze zijn al veel maatregelen in uitvoering. We horen de eerste positieve ervaringen en zien de grote hoeveelheid betrokken organisaties zich inzetten om vaart te maken met het vervolg. Dat is belangrijk, want uitvoering geven aan de Sociale Agenda doen we samen.

De kracht van de Sociale Agenda zit hem in het aangaan van een stevig partnerschap met inwoners en met organisaties die werken aan welzijn, gezondheid, bestaanszekerheid en meedoen in de samenleving. Ook vrijwilligersorganisaties spelen hierin een belangrijke rol.

Door samen te werken, bouwen we aan sterke en betrokken gemeenschappen waarin mensen naar elkaar omkijken en mee kunnen doen. Dat is waar de Sociale Agenda om draait. Daar hebben we iedereen bij nodig.

Inhoudsopgave

Veelgestelde vragen. 6

Hoofdthema: Leefbaarheid 8

1. Inwoners aan zet met eigen budget. 9

2. Ontmoetingsplekken 10

3. Wijk en dorp aan zet met wijk- en dorpsondersteuning 11

4. Opbouwwerk/jongerenwerk/buurtsport- en cultuurcoaches. 12

5. Van Drenthe tot aan 't Wad: cultuur en erfgoed. 13

Hoofdthema: Kansen voor kinderen, jongeren en volgende generatie. . 18

6. Tijd voor Toekomst (verlengde schooldag) 19

7. Brugfunctionaris Primair onderwijs. 20

8. Versterking pedagogische omgeving in het voortgezet onderwijs 21

9. Stevige basis voor taal en (digitale) geletterdheid 22

Q en A 25

Hoofdthema: Deelnemen aan werk en verminderen van armoede . . . 26

10. Nij Begunbanen. 27

11. Doorbreken van generatiearmoede 28

Q en A 30

12. Versterken financiële weerbaarheid 31

13. Verlagen aantal vroegtijdig schoolverlaters 33

Hoofdthema: Verbeteren (mentale) gezondheid 36

14. Kansrijke start: ondersteuning rondom zwangerschap 37

15. Welzijn op recept. 38

16. Vergroten mentale weerbaarheid jongeren. 39

© Marleen Annema

Veelgestelde vragen

1. Wat is de Sociale Agenda van Nij Begun?

De Sociale Agenda is het onderdeel van Nij Begun dat zich richt op het verbeteren van kansen, gezondheid, leefbaarheid en participatie van inwoners van Groningen en Noord-Drenthe. Het doel is om de sociale en maatschappelijke achterstanden in de regio structureel te verkleinen.

2. Hoeveel geld is beschikbaar voor de Sociale Agenda?

Voor de sociale agenda is de komende dertig jaar structureel budget beschikbaar. De middelen worden ingezet via zestien maatregelen die bijdragen aan gezondheid, kansengelijkheid, leefbaarheid, bestaanszekerheid en participatie.

3. Waarom zijn er zoveel regionale projecten?

Veel maatschappelijke vraagstukken stoppen niet bij de gemeentegrens. Door regionaal samen te werken kunnen gemeenten kennis delen, gezamenlijke infrastructures opbouwen en voorzieningen realiseren die voor één gemeente alleen moeilijk uitvoerbaar zijn.

4. Wat betekent dit concreet voor inwoners van Aa en Hunze?

Inwoners merken de Sociale Agenda onder andere via activiteiten op scholen, ondersteuning bij taal en digitale vaardigheden, welzijnsprojecten, leefbaarheidsinitiatieven, ontmoetingsplekken, ondersteuning bij armoede, gezondheid en kansen op werk.

5. Hoeveel invloed heeft de gemeente Aa en Hunze zelf?

Dat verschilt per maatregel. Sommige maatregelen worden regionaal uitgevoerd, andere kennen juist een sterke lokale invulling. Bij leefbaarheidsmaatregelen, inwonersinitiatieven en ontmoetingsplekken speelt de gemeente een belangrijke rol bij de lokale uitvoering en besluitvorming.

6. Wanneer zien inwoners resultaat?

Dat verschilt per maatregel. Sommige maatregelen zijn direct zichtbaar, zoals ondersteuning van inwonersinitiatieven of welzijnscoaches. Andere maatregelen richten zich op langetermijnveranderingen, zoals het voorkomen van schooluitval, het doorbreken van generatiearmoede of het verbeteren van gezondheid.

7. Krijgt Aa en Hunze wel een eerlijk deel van de middelen?

Ja. Bij de verdeling van middelen wordt gewerkt met vooraf vastgestelde verdeelsleutels. Afhankelijk van de maatregel wordt gekeken naar bijvoorbeeld inwonertal, oppervlakte, doelgroepomvang of regionale samenwerking.

8. Hoe wordt gecontroleerd of de maatregelen werken?

Voor alle maatregelen worden resultaten gemonitord. Daarbij wordt gekeken naar bijvoorbeeld bereik, deelname, effecten voor inwoners en voortgang van de uitvoering. De uitvoering wordt periodiek verantwoord aan de Sociale Agenda en de betrokken gemeenten.

9. Waarom investeren we in preventie terwijl resultaten soms pas later zichtbaar worden?

Veel maatregelen zijn gericht op het voorkomen van grotere problemen in de toekomst. Investeren in een kansrijke start, taalontwikkeling, gezondheid, mentale weerbaarheid en het voorkomen van schulden of schooluitval levert vaak juist op langere termijn de grootste maatschappelijke winst op.

10. Wat gebeurt er als een maatregel niet werkt zoals verwacht?

De Sociale Agenda werkt volgens het principe van leren en verbeteren. Maatregelen worden gemonitord en waar nodig aangepast. Nieuwe inzichten en ervaringen uit de praktijk worden gebruikt om de aanpak verder te verbeteren.

11. Wat is de rol van de gemeenteraad?

De gemeenteraad besluit niet over de uitvoering van de regionale Sociale Agenda, maar heeft wel een belangrijke kaderstellende en controlerende rol. De raad wordt twee keer per jaar geïnformeerd over de voortgang door middel van een raadsbrief, kan wensen en aandachtspunten meegeven en volgt hoe de maatregelen binnen Aa en Hunze worden uitgevoerd en welke resultaten dat oplevert.

Hoofdthema: Leefbaarheid

1. Inwoners aan zet met eigen budget
2. Ontmoetingsplekken
3. Wijk- en dorpsondersteuning
4. Opbouwwerk/jongerenwerk/buurtsport- en cultuurcoaches
5. Van Drenthe tot aan 't Wad: cultuur en erfgoed

5a. Stimuleren van het Nedersaksisch met de MOI aanpak

5b. Stimuleren gemeenschapszin, trots en identiteit in
Groningen en Noord-Drenthe

5c. Vergroten toegankelijkheid cultuur

5d. Initiatief van Dagblad van het Noorden m.b.t.
mediawijsheid onder jongeren

1. Inwoners aan zet met eigen budget

Waarom doen we dit?

Veel inwoners hebben goede ideeën om hun dorp, wijk of buurt mooier, socialer of leefbaarder te maken. Tijdens de bijeenkomsten voor de Sociale Agenda gaven inwoners aan dat zij vooral behoefte hebben aan vertrouwen, ruimte en minder bureaucratie. Met deze maatregel krijgen inwoners rechtstreeks toegang tot een laagdrempelig budget om zelf initiatieven uit te voeren die bijdragen aan leefbaarheid en sociale samenhang in hun omgeving. De maatregel draagt bij aan leefbaarheid, gemeenschapszin, trots op de eigen omgeving en uiteindelijk ook aan gezondheid en participatie.

Wat merken inwoners hiervan?

Inwoners, verenigingen, stichtingen en bewonersgroepen kunnen zelf subsidie aanvragen voor ideeën die hun buurt, dorp of wijk versterken. Per initiatief is maximaal € 10.000 beschikbaar. Voorbeelden van initiatieven zijn bijvoorbeeld een gezamenlijke moestuin, het opknappen van een speelplek of ontmoetingsplek, culturele activiteiten, sport- en beweegactiviteiten, activiteiten die ontmoeting stimuleren of projecten voor jongeren of ouderen. De aanvraag moet bewust eenvoudig blijven: een korte beschrijving vooraf en een eenvoudige verantwoording achteraf.

Wat gebeurt er in Aa en Hunze?

Inwoners van Aa en Hunze kunnen net als inwoners van Groningen en de andere Noord-Drentse gemeenten gebruikmaken van dezelfde regeling. Daarmee wordt voor het eerst een gezamenlijke regeling beschikbaar voor zowel Groningen als Noord-Drenthe. Inwoners kunnen hun aanvraag indienen via SNN. Daarnaast komt er een ondersteuningsloket van Vereniging Groninger Dorpen en BOKD waar initiatiefnemers terecht kunnen met vragen over hun idee of aanvraag.

Waar staan we nu?

Uitvoeringsfase

De stuurgroep heeft ingestemd met de uitvoering van de maatregel en de inrichting van een nieuwe subsidieregeling: het **Inwonersbudget Nij Begun**. In mei 2026 is het loket geopend. Vanaf dat moment kunnen inwoners aanvragen indienen.

Belangrijkste mijlpalen

- Nieuwe subsidieregeling ontwikkeld voor Groningen én Noord-Drenthe.
 - Jaarlijks € 6,5 miljoen beschikbaar voor inwonersinitiatieven.
 - Maximaal € 10.000 per initiatief beschikbaar.
 - Ondersteuningsloket ingericht via Vereniging Groninger Dorpen en BOKD.
 - SNN verzorgt de aanvraag- en beoordelingsprocedure.
 - Openstelling regeling: mei 2026.
- Vanaf tweede helft 2026 wordt gemonitord welke initiatieven worden ondersteund en welke effecten zichtbaar zijn in dorpen en wijken.

Rol gemeente Aa en Hunze

De gemeente is niet verantwoordelijk voor de uitvoering van de regeling. De uitvoering ligt bij de Provincie Groningen, SNN en het ondersteuningsloket van Groninger Dorpen en BOKD. Wel profiteert Aa en Hunze direct van de regeling doordat inwoners zelf initiatieven kunnen nemen en daarvoor financiële ondersteuning kunnen ontvangen. Als gemeente informeren en attenderen wij de inwoners en organisaties over deze subsidieregeling.

2. Ontmoetingsplekken

Waarom doen we dit?

Een goede ontmoetingsplek vormt het hart van een dorp, buurt of wijk. Het zijn plekken waar inwoners elkaar ontmoeten, activiteiten organiseren, contact leggen met vrijwilligers en maatschappelijke organisaties en samen werken aan de leefbaarheid van hun omgeving. Ook kunnen ze ruimte bieden voor onderlinge steun, het versterken van sociale netwerken en informele vormen van zorg en ondersteuning. Niet overal zijn zulke plekken aanwezig. Op sommige locaties zijn gebouwen verouderd, niet passend bij de huidige behoefte of ontbreken ze helemaal. Daarom investeert Nij Begun in het realiseren, vernieuwen en verduurzamen van ontmoetingsplekken. De maatregel draagt vooral bij aan leefbaarheid, sociale samenhang en gemeenschapszin, maar kan ook bijdragen aan gezondheid, participatie en geletterdheid.

Wat merken inwoners hiervan?

Inwoners krijgen betere mogelijkheden om elkaar te ontmoeten, activiteiten te organiseren en gebruik te maken van voorzieningen dichtbij huis. Dat kan bijvoorbeeld gaan om dorpshuizen, buurthuizen, multifunctionele accommodaties, ontmoetingsplekken voor jongeren, andere voorzieningen die passen bij de wensen van inwoners. Ingezet wordt op duurzamere of nieuwe ontmoetingsplekken en functieverbreiding van ontmoetingsplekken. De precieze invulling verschilt per dorp en wijk. Uitgangspunt is dat de ontmoetingsplek aansluit bij wat lokaal nodig is.

Wat gebeurt er in Aa en Hunze?

Voor Aa en Hunze is in de looptijd van het programma (2026 tot 2032) ongeveer € 9 miljoen beschikbaar. De gemeente organiseert samen met inwoners, jongeren en maatschappelijke organisaties een proces om te bepalen welke ontmoetingsplekken prioriteit krijgen en hoe de middelen worden ingezet. Daarbij moet minimaal 10% van de middelen worden ingezet voor ontmoetingsplekken voor jongeren.

Waar staan we nu?

Start van de uitvoeringsfase

De stuurgroep heeft ingestemd met de aanpak, de verdeling van de middelen en de regionale uitgangspunten voor de uitvoering. In 2026 richten gemeenten het lokale proces in. Aa en Hunze heeft een procesregisseur aangesteld om dit lokale proces vorm te geven en in te richten. Op basis hiervan kunnen vervolgens keuzes worden gemaakt over welke locaties in aanmerking komen voor investeringen.

Belangrijkste mijlpalen

- Regionale uitwerking van de maatregel vastgesteld.
 - Voor 2026 is € 10 miljoen beschikbaar gesteld voor de 13 gemeenten.
 - Verdeling van de middelen vastgesteld op basis van inwonertal en oppervlakte van gemeenten.
- In 2026 worden lokale plannen opgesteld en besluiten genomen over de inzet van de middelen en het betrekken van inwoners en maatschappelijke organisaties.
- Vanaf 2027 moeten de eerste de eerste bedragen toegekend zijn aan dorpen en wijken.

Rol gemeente Aa en Hunze

De gemeente ontvangt de middelen en organiseert het lokale proces. Daarbij faciliteert de gemeente de samenwerking tussen inwoners, jongeren, verenigingen en maatschappelijke organisaties. Het college neemt uiteindelijk de formele besluiten over de inzet van de middelen.

3. Wijk en dorp aan zet met wijk- en dorpsondersteuning

Waarom doen we dit?

Sterke dorpen en wijken ontstaan niet vanzelf. Veel inwoners zetten zich vrijwillig in voor hun omgeving, maar lopen daarbij soms tegen praktische, organisatorische of sociale vraagstukken aan. Een wijk- of dorpsondersteuner helpt inwoners om initiatieven van de grond te krijgen, vrijwilligers te ondersteunen en verbinding te leggen met organisaties en overheden. Daarmee draagt de maatregel bij aan sterke en zorgzame gemeenschappen waarin inwoners elkaar ontmoeten, ondersteunen en samen verantwoordelijkheid nemen voor de leefbaarheid van hun dorp of wijk. De maatregel versterkt de eigen regie van inwoners en draagt bij aan leefbaarheid, naoberschap en sociale samenhang. Op langere termijn kan dit ook bijdragen aan een betere gezondheid en minder afhankelijkheid van formele zorg.

Wat merken inwoners hiervan?

Inwoners krijgen ondersteuning van iemand die zichtbaar aanwezig is in het dorp of de wijk en helpt bij initiatieven en vraagstukken die inwoners zelf belangrijk vinden. Een wijk- of dorpsondersteuner kan bijvoorbeeld inwoners met elkaar verbinden, vrijwilligers ondersteunen, activiteiten helpen organiseren, informele zorg versterken, verbinding leggen met welzijn, zorg, woningcorporaties en gemeente of inwoners ondersteunen in contacten met organisaties en instanties. De ondersteuning begint altijd vanuit een initiatief van inwoners zelf. De ondersteuner werkt voor het dorp of de wijk en niet namens de gemeente.

Wat gebeurt er in Aa en Hunze?

Voor Aa en Hunze is in 2026 ongeveer € 210.000, in 2027 ongeveer € 245.000 en van 2028 tot 2052 ongeveer € 333.000 beschikbaar voor dorpsondersteuning. Aa en Hunze heeft al ervaring met dorpsondersteuners (Gasselternijveen, Grolloo, Rolde en Eexterveen). De maatregel is aanvullend en bouwt voort op deze bestaande praktijk en maakt het mogelijk om bestaande initiatieven verder te versterken, nieuwe initiatieven te ontwikkelen en structureler te ondersteunen. Inwoners kunnen voorstellen indienen voor de inzet van wijk- en dorpsondersteuning. Deze voorstellen worden in overleg verder uitgewerkt, waarbij wordt gekeken naar de meest passende inzet van de beschikbare middelen.

Waar staan we nu?

Start van de uitvoeringsfase

De regionale uitgangspunten, werkwijze en verdeling van de middelen zijn vastgesteld. Gemeenten gaan in 2026 het lokale proces organiseren en afspraken maken over de inzet van wijk- en dorpsondersteuners. De maatregel wordt uitgevoerd in samenhang met de leefbaarheidsmaatregelen voor ontmoetingsplekken en opbouwwerk, jongerenwerk, buurtsport- en cultuurcoaches.

Belangrijkste mijlpalen

- Regionale uitwerking van de maatregel vastgesteld.
 - Gemeenten ontvangen middelen voor wijk- en dorpsondersteuning.
 - 5% van het budget wordt ingezet voor ondersteuning, kennisdeling en professionalisering van wijk- en dorpsondersteuners.
- In 2026 wordt de benodigde structuur ingericht, zodat de dorpsondersteuning binnen het eerste kwartaal van 2027 operationeel is en inwoners actief worden betrokken.
- De rol van inwoners wordt geborgd, zodat de inzet aansluit bij wat in dorpen en wijken nodig en gewenst is.
- In 2027 zijn de middelen daadwerkelijk ingezet voor wijk- en dorpsondersteuning in de gemeente.

Rol gemeente Aa en Hunze

De gemeente faciliteert het proces, maar het initiatief ligt nadrukkelijk bij inwoners. De gemeente organiseert het leefbaarheidsoverleg, zorgt voor een zorgvuldig proces en neemt uiteindelijk de formele besluiten over de inzet van de middelen. Belangrijk uitgangspunt is dat inwoners een zwaarwegende stem hebben bij de keuzes die worden gemaakt.

4. Opbouwwerk/jongerenwerk/buurtsport- en cultuurcoaches

Waarom doen we dit?

In sommige dorpen, buurten en wijken staat de leefbaarheid onder druk. Problemen rondom bestaanszekerheid, gezondheid, eenzaamheid en sociale samenhang versterken elkaar. Om dit te doorbreken zijn professionals nodig die inwoners helpen elkaar te ontmoeten, activiteiten te organiseren en gemeenschappen sterker te maken. Met deze maatregel investeren we in een opbouwwerker, jongerenwerker, buurtsportcoach en/of cultuurcoach. Samen dragen zij bij aan sterke gemeenschappen, meer eigen regie van inwoners en een stevigere sociale basis.

Wat merken inwoners hiervan?

Inwoners zien meer professionals aanwezig in hun wijk of dorp die activiteiten organiseren, mensen verbinden en inwoners stimuleren om mee te doen. Dat kan bijvoorbeeld betekenen: extra jongerenwerk voor jongeren die ondersteuning of een veilige ontmoetingsplek nodig hebben, opbouwwerk dat bewoners helpt initiatieven op te zetten, een buurtsportcoach die inwoners meer

laat bewegen of een cultuurcoach die deelname aan cultuur en creatieve activiteiten stimuleert. De inzet is vooral gericht op wijken en dorpen waar sociale problemen, gezondheidsverschillen of een lage participatie het grootst zijn.

Wat gebeurt er in Aa en Hunze?

Voor Aa en Hunze is in 2026 ongeveer € 99.000 beschikbaar voor extra inzet van deze professionals. Vanaf 2027 bedraagt dit budget jaarlijks ongeveer € 130.000,- tot en met 2052. De gemeente werkt samen met inwoners, maatschappelijke organisaties om te bepalen waar de behoefte het grootst is en welke inzet het meeste effect heeft.

Waar staan we nu?

Start van de uitvoeringsfase

De regionale uitgangspunten, budgetverdeling en werkwijze zijn vastgesteld. In 2026 maken gemeenten plannen voor de inzet van de extra capaciteit. De maatregel wordt uitgevoerd in samenhang met de maatregelen Ontmoetingsplekken en Wijk- en dorpsondersteuning. Samen vormen zij de leefbaarheidsaanpak van de Sociale Agenda.

Belangrijkste mijlpalen

- Regionale uitwerking van de maatregel vastgesteld.
 - Voor 2026 is € 7 miljoen beschikbaar, waarvan € 350.000 voor opleiding, professionalisering en ondersteuning van de professionals.
 - Gemeenten ontvangen middelen voor extra inzet van opbouwwerk, jongerenwerk, sport en cultuur.
- In 2026/begin 2027 worden lokale uitvoeringsplannen gemaakt.
- Inwoners en maatschappelijke organisaties worden betrokken bij de plannen.
- Vanaf 2027 worden de middelen ingezet voor extra professionele ondersteuning binnen de sociale basis.

Rol gemeente Aa en Hunze

De gemeente heeft bij deze maatregel een actieve rol. Het opdrachtgeverschap voor de professionals ligt bij de gemeente. De gemeente maakt samen met lokale partners keuzes over waar de inzet het meest nodig is en hoe deze aansluit op bestaande voorzieningen en initiatieven. Daarbij wordt nadrukkelijk aangesloten bij wat er al gebeurt in dorpen en wijken. De middelen zijn bedoeld als extra impuls en niet als vervanging van bestaande inzet.

5. Van Drenthe tot aan 't Wad: cultuur en erfgoed

5a. Stimuleren van het Nedersaksisch met de MOI aanpak

Waarom doen we dit?

Het Nedersaksisch is een belangrijk onderdeel van de identiteit en het cultureel erfgoed van Groningen en Drenthe. Tegelijkertijd wordt de streektaal steeds minder gesproken door jongere

generaties. Daarmee dreigt een belangrijk onderdeel van de regionale cultuur verloren te gaan. Met de MOI-aanpak (Meertalig Onderwijs in Grunnen en Drenthe) wordt het Gronings en Drents op een moderne manier verbonden aan onderwijs, taalontwikkeling en cultuur. Het doel is om kinderen trots te laten zijn op hun taal en omgeving en tegelijkertijd hun taalvaardigheid en meertaligheid te versterken.

Wat merken inwoners hiervan?

Kinderen op deelnemende basisscholen komen meer in aanraking met het Gronings en Drents binnen het reguliere onderwijs. Het Nedersaksisch wordt daarbij niet als apart vak aangeboden, maar geïntegreerd in bestaande lessen. Concreet betekent dit onder meer een nieuwe meertalige leerlijn voor het basisonderwijs, scholing van leerkrachten, nieuw lesmateriaal, een kinderuitgave van Wiesneus, een eindmusical in het Gronings of Drents of digitale hulpmiddelen zoals een vertaaltool en tekst-naar-spraak-toepassing. Kinderen leren daardoor niet alleen meer over hun streektaal, maar ontwikkelen ook taalbewustzijn, zelfvertrouwen en kennis van hun eigen culturele achtergrond.

Wat gebeurt er in Aa en Hunze?

Basisscholen in Aa en Hunze kunnen deelnemen aan de MOI-aanpak. Leerkrachten worden opgeleid in de meertalige aanpak en scholen kunnen gebruikmaken van het ontwikkelde lesmateriaal. Daarnaast wordt gewerkt aan een regionaal netwerk van scholen, taalcoördinatoren en onderwijsprofessionals die ervaringen uitwisselen en samen de aanpak verder ontwikkelen. De aanpak sluit bovendien goed aan bij andere Nij Begunmaatregelen, zoals Tijd voor Toekomst. De ontwikkelde activiteiten kunnen ook daar een plek krijgen.

Waar staan we nu?

Opstart- en ontwikkelfase

De stuurgroep heeft ingestemd met de uitvoering van de MOI-aanpak voor de periode 2025-2030. Erfgoedpartners treedt op als penvoerder namens de samenwerkende organisaties. In 2025 en 2026 ligt de nadruk op het ontwikkelen van de leerlijn, het opleiden van leerkrachten, het werven van scholen en het ontwikkelen van digitale toepassingen.

Belangrijkste mijlpalen

- Projectplan MOI 2025-2030 vastgesteld.
 - Samenwerking tussen Erfgoedpartners, RUG, NHL Stenden, Huus van de Taol en Centrum Groninger Taal & Cultuur georganiseerd.
 - Start ontwikkeling van een meertalige leerlijn voor groep 1 t/m 4.
 - Leerkrachten worden opgeleid in de meertalige aanpak.
 - Start ontwikkeling van een Gronings/Drents vertaal- en spraaksysteem.
- September 2026: officiële opening van MOI.
- Vanaf 2027 uitbreiding van de leerlijn naar groep 5 t/m 8.

Rol gemeente Aa en Hunze

De uitvoering ligt primair bij Erfgoedpartners, onderwijsinstellingen en kennispartners. De gemeente heeft vooral een faciliterende en stimulerende rol en profiteert van de deelname van scholen binnen de gemeente. Via deze maatregel wordt bijgedragen aan taalontwikkeling, kansengelijkheid en het versterken van de regionale identiteit van kinderen en jongeren.

5b. Stimuleren gemeenschapszin, trots en identiteit in Groningen en Noord-Drenthe

Waarom doen we dit?

Door de gevolgen van de gaswinning hebben veel inwoners in Groningen en Noord-Drenthe vertrouwen verloren in overheid en samenleving. Daarom zet Nij Begun niet alleen in op fysieke en sociale maatregelen, maar ook op het versterken van trots, identiteit en gemeenschapszin. RTV Noord en RTV Drenthe hebben daarin een bijzondere rol. Als regionale omroepen bereiken zij een groot deel van de inwoners en kunnen zij verhalen, initiatieven en positieve ontwikkelingen zichtbaar maken. Daarmee dragen zij bij aan verbondenheid, vertrouwen en een positief beeld van de regio.

Wat merken inwoners hiervan?

Inwoners zien en horen meer verhalen over hun eigen omgeving, initiatieven en inwoners. Via televisie, radio, online media en evenementen worden mensen geïnspireerd om mee te doen, elkaar te ontmoeten en trots te zijn op hun regio. De aanpak bestaat uit drie samenhangende projecten:

- **Hee Doe / Kom d'r bij** – stimuleert streektaal en regionale identiteit bij kinderen;
- **Gezonde Noorderlingen** – maakt gezondheid en vitaliteit zichtbaar en bespreekbaar;
- **Dichtbie** – ondersteunt lokale initiatieven, evenementen en ontmoetingen in dorpen en wijken.

Samen moeten deze projecten ervoor zorgen dat inwoners zich meer verbonden voelen met hun omgeving en met elkaar.

Wat gebeurt er in Aa en Hunze?

Aa en Hunze doet volledig mee in deze regionale aanpak. Inwoners, scholen, verenigingen, dorpshuizen en lokale initiatieven kunnen deelnemen aan activiteiten binnen de drie projecten. Vooral binnen **Dichtbie** is ruimte voor ondersteuning van lokale initiatieven. In 2026 worden drie grotere regionale evenementen georganiseerd en tien lokale projecten ondersteund. Ook scholen in Aa en Hunze kunnen deelnemen aan Hee Doe / Kom d'r bij en profiteren van de koppeling met de MOI-aanpak.

Waar staan we nu?

Start van de uitvoeringsfase

De stuurgroep wordt gevraagd in te stemmen met de uitvoering van het bidboek van RTV Noord en RTV Drenthe voor de periode 2026-2030. In 2026 start de uitvoering van de drie projecten. RTV Noord treedt daarbij op als penvoerder, samen met RTV Drenthe.

Belangrijkste mijlpalen

- Gezamenlijk bidboek ontwikkeld door RTV Noord en RTV Drenthe
 - Samenhangende aanpak uitgewerkt rond streektaal, gezondheid en leefbaarheid.
 - Structurele samenwerking georganiseerd met onderwijs-, gezondheids-, cultuur- en leefbaarheidspartners.
- In 2026 start de uitvoering van Hee Doe / Kom d'r bij, Gezonde Noorderlingen en Dichtbie.
- In 2026 worden onder meer minimaal 60 gezondheid producties gemaakt, drie regionale evenementen georganiseerd en tien lokale initiatieven ondersteund.
- De aanpak loopt door tot en met 2030.

Rol gemeente Aa en Hunze

De uitvoering ligt bij RTV Noord, RTV Drenthe en hun samenwerkingspartners. De gemeente heeft vooral een verbindende rol richting lokale initiatieven, scholen, verenigingen en maatschappelijke organisaties. De gemeente profiteert van de grotere zichtbaarheid van lokale initiatieven en van de aandacht voor leefbaarheid, gezondheid, streektaal en gemeenschapsvorming.

5c. Vergroten toegankelijkheid cultuur

Waarom doen we dit?

Deze maatregel ondersteunt initiatieven die drempels verlagen voor deelname aan cultuur in en vanuit de regio. Een groot deel van de inwoners van Groningen en Noord-Drenthe neemt nu niet of nauwelijks deel aan culturele activiteiten. Deze maatregel biedt meer laagdrempelige culturele initiatieven om ervoor te zorgen dat méér en nieuw publiek geniet en/of deelneemt aan culturele activiteiten. In alle delen van Groningen en Noord-Drenthe wordt gestreefd naar een goede toegang tot cultuur. Naast het vergroten van de toegankelijkheid in de cultuur heeft deze maatregel ook ten doel om het zelfbewustzijn, de trot en de regionale identiteit te vergroten.

Waar staan we nu?

Over deze maatregel is nog geen besluit genomen. De verwachting is dat dit in de 2 helft van 2026 zal gebeuren.

5d. Initiatief van Dagblad van het Noorden m.b.t. mediawijsheid onder jongeren (wordt nog uitgewerkt)

Over deze deelmaatregel is nog niets bekend. Deze wordt momenteel in samenwerking met het Dagblad van het Noorden nader uitgewerkt. Besluitvorming zal naar verwachting in 2027 plaats vinden.

© Marleen Annema

Hoofdthema: Kansen voor kinderen, jongeren en volgende generatie

6. Tijd voor Toekomst (verlengde schooldag)
7. Brugfunctionaris primair onderwijs
8. Versterking pedagogische omgeving in het voortgezet onderwijs
9. Stevige basis voor taal en (digitale) geletterdheid

9a. bevorderen geletterdheid

9b. digitale geletterdheid

9c. logopediescreening groep 2

6. Tijd voor Toekomst (verlengde schooldag)

Waarom doen we dit?

Met Tijd voor Toekomst krijgen kinderen meer kansen om hun talenten te ontwikkelen. Naast het reguliere onderwijs kunnen zij deelnemen aan activiteiten op het gebied van sport, cultuur, creativiteit, welzijn en persoonlijke ontwikkeling. Het doel is om de kansengelijkheid van kinderen te vergroten.

Wat merken inwoners hiervan?

Kinderen krijgen op school meer mogelijkheden om deel te nemen aan activiteiten die normaal niet voor iedereen vanzelfsprekend beschikbaar zijn. Denk aan sport-, cultuur- en talentontwikkelingsactiviteiten binnen of aansluitend aan de schooldag. Hierdoor worden meer kinderen bereikt, ongeacht hun achtergrond of thuissituatie.

Wat gebeurt er in Aa en Hunze?

De scholen in Noord-Drenthe bereiden zich gezamenlijk voor op de invoering van Tijd voor Toekomst. Schoolbesturen uit Aa en Hunze, Tynaarlo en Noordenveld trekken hierin samen op. Hiervoor wordt een kwartiermaker ingezet die helpt bij het maken van afspraken, het organiseren van samenwerking en het ontwikkelen van een gezamenlijke aanpak. Twee scholen in de gemeente kunnen dit jaar al starten met de invoering van Tijd voor Toekomst.

Waar staan we nu?

Vorbereidingsfase

De regeling Tijd voor Toekomst is vastgesteld. In Noord-Drenthe wordt nu gewerkt aan de organisatorische voorbereiding. Schoolbesturen, gemeenten en maatschappelijke partners ontwikkelen gezamenlijk een aanpak waarmee scholen vanaf schooljaar 2027-2028 kunnen deelnemen.

Belangrijkste mijlpalen

- Regeling Tijd voor Toekomst vastgesteld.
- Budget beschikbaar voor een kwartiermaker Noord-Drenthe.
- Samenwerking gestart tussen schoolbesturen, gemeenten en maatschappelijke partners.
- Komend jaar: uitwerken van organisatie, samenwerking en uitvoering.
- Vanaf schooljaar 2027-2028: beoogde start van een substantieel aantal scholen in Noord-Drenthe.

Rol gemeente Aa en Hunze

De gemeente verbindt scholen met lokale partners op het gebied van sport, cultuur, welzijn en jeugd en werkt samen met de schoolbesturen aan de voorbereiding van Tijd voor Toekomst. De uitvoering binnen de scholen ligt bij de schoolbesturen.

7. Brugfunctionaris Primair onderwijs

Waarom doen we dit?

Niet alle kinderen kunnen zonder extra ondersteuning goed meedoen op school. Problemen rondom bijvoorbeeld armoede, opvoeding, gezondheid of de thuissituatie kunnen ervoor zorgen dat kinderen minder goed tot leren komen. De brugfunctionaris vormt de schakel tussen school, ouders en hulp- en ondersteuningsnetwerken. Hierdoor worden problemen eerderesignaleerd en kunnen gezinnen sneller passende ondersteuning krijgen. Het doel is om de kansen van kinderen te vergroten, ouderbetrokkenheid te versterken en te voorkomen dat kleine problemen uitgroeien tot grotere problemen.

Wat merken inwoners hiervan?

Ouders krijgen een laagdrempelig aanspreekpunt op school dat naast hen staat en meedenkt bij vragen of zorgen. De brugfunctionaris helpt gezinnen de weg te vinden naar ondersteuning, zonder zelf hulpverlener te zijn. Voor kinderen betekent dit dat problemen thuis of op school eerder worden opgepakt, waardoor zij beter kunnen meedoen en zich beter kunnen ontwikkelen. Leraren worden ontlast doordat zij niet alle ondersteuningsvragen zelf hoeven op te pakken.

Wat gebeurt er in Aa en Hunze?

Voor Aa en Hunze zijn middelen beschikbaar gesteld voor drie basisscholen, namelijk de Bonnerschool, CKC De Marke en DKC 't Kompas. Hiervoor ontvangt de gemeente € 60.000 in 2026 en € 120.000 in 2027 vanuit de Sociale Agenda. Gemeente en schoolbesturen voeren gezamenlijk het gesprek over de inzet van deze middelen en de scholen waar de brugfunctionaris de meeste impact kan hebben. De brugfunctionaris komt in dienst van het schoolbestuur en werkt vanuit de school.

Waar staan we nu?

Implementatiefase

De stuurgroep heeft ingestemd met de inhoudelijke uitwerking van de maatregel en de verdeling van de middelen over de gemeenten. De lokale gesprekken tussen gemeenten en schoolbesturen zijn gestart. Vanaf schooljaar 2026-2027 kunnen de scholen beginnen met een brugfunctionaris vanuit Nij Begun.

Belangrijkste mijlpalen

- Regionale afspraken gemaakt over de rol en uitgangspunten van de brugfunctionaris.
 - Besluit genomen over financiering en verdeling van middelen over de 13 gemeenten.
 - Start van lokale gesprekken tussen gemeenten en schoolbesturen.
- Schooljaar 2026-2027: eerste scholen starten met een brugfunctionaris vanuit de Sociale Agenda.
- Schooljaar 2027-2028: merendeel van de brugfunctionarissen actief.
- Schooljaar 2028-2029: volledige implementatie beoogd.

Rol gemeente Aa en Hunze

De gemeente ontvangt de middelen vanuit de Sociale Agenda en voert samen met schoolbesturen het gesprek over de inzet van de brugfunctionarissen. Daarnaast zorgt de gemeente voor de verbinding met het sociaal domein, zodat ondersteuning voor gezinnen goed aansluit op wat lokaal beschikbaar is. De uitvoering van de brugfunctie vindt plaats vanuit de scholen en onder verantwoordelijkheid van de schoolbesturen.

8. Versterking pedagogische omgeving in het voortgezet onderwijs

Waarom doen we dit?

Jongeren leren beter wanneer zij zich veilig, gezien en verbonden voelen op school. Niet alle leerlingen hebben vanzelfsprekend een stabiele thuissituatie, voldoende steun of passende begeleiding. Daarom wordt geïnvesteerd in een sterkere pedagogische omgeving binnen het voortgezet onderwijs. Het doel is dat scholen extra ondersteuning kunnen bieden aan jongeren, problemen eerder signaleren en leerlingen helpen zich zowel cognitief als sociaal-emotioneel te ontwikkelen. Daarmee draagt de maatregel bij aan gelijke kansen, mentale gezondheid en het voorkomen van schooluitval en armoede.

Wat merken inwoners hiervan?

Leerlingen krijgen op school meer begeleiding en ondersteuning van zichtbare professionals die bijdragen aan een veilig en positief schoolklimaat. Afhankelijk van de behoeften van de school kan het gaan om een pedagogisch conciërge, een regisseur onderwijssteuning, een brugfunctionaris of een regisseur sociale veiligheid en pedagogisch klimaat. Voor leerlingen betekent dit meer aandacht, betere ondersteuning en snellere signalering van problemen. Voor ouders betekent dit dat school en ondersteunende organisaties beter samenwerken rondom hun kind.

Wat gebeurt er in Aa en Hunze?

De middelen worden rechtstreeks beschikbaar gesteld aan de scholen via het Bestuurlijk Platform VO-MBO Groningen. Voor Aa en Hunze betreft dit NassauVincent in Gieten. Op basis van de leerlingenaantallen is voor deze locatie een indicatief budget opgenomen om extra pedagogische ondersteuning in te zetten. De school bepaalt zelf welke interventie of functie het beste past bij de ondersteuningsbehoefte van de leerlingen. Hierdoor ontstaat ruimte voor maatwerk.

Waar staan we nu?

In uitvoering

De stuurgroep heeft ingestemd met de volledige maatregel en de financiering voor 2025 en 2026. Noorderpoort treedt op als penvoerder namens het Bestuurlijk Platform VO-MBO Groningen. In 2025 is gestart met de voorbereiding en organisatie. Vanaf 2026 voeren scholen hun gekozen interventies uit. De voortgang wordt centraal gemonitord en jaarlijks geëvalueerd.

Belangrijkste mijlpalen

- Regionale uitwerking vastgesteld door het Bestuurlijk Platform VO-MBO Groningen.
 - Subsidie beschikbaar gesteld voor uitvoering van de maatregel.
 - Projectleider aangesteld voor coördinatie, monitoring en verantwoording.
 - Scholen kunnen zelf kiezen welke vorm van versterking het beste aansluit bij hun situatie.
- Doel is dat uiteindelijk alle VO- en VSO-scholen in Groningen en Noord-Drenthe deelnemen.

Rol gemeente Aa en Hunze

De uitvoering ligt primair bij het voortgezet onderwijs en het Bestuurlijk Platform VO-MBO Groningen. Gemeenten hebben vooral een samenwerkingsrol. Zij werken samen met scholen, jeugdhulp en andere maatschappelijke organisaties om ondersteuning rondom jongeren goed te organiseren. Juist de verbinding tussen onderwijs, jeugdhulp en gemeenten wordt gezien als een belangrijke randvoorwaarde voor het succes van deze maatregel.

9. Stevige basis voor taal en (digitale) geletterdheid

9a. Bevorderen geletterdheid

Waarom doen we dit?

Landelijk zien we dat de lees- en schrijfvaardigheid onder kinderen en jongeren teruglopen. Het terugdringen van deze trend begint ook bij deze doelgroep. Daarom zetten we in op het breed invoeren van de programma's Boekstart (kinderopvang) en de Bibliotheek op school (PO, VO, MBO). Beide zijn bestaande programma's en zorgen met een stimulerend leesaanbod voor een bredere, laagdrempelige toegang tot taal en (digitale) geletterdheid voor kinderen en jongeren. Hiermee ontstaat een meer gelijke basis voor het leren van taal en geletterdheid waarmee ook kinderen in een achterstandspositie en hun ouders bereikt worden. Zo dragen we bij aan een doorgaande lees- en taalvaardigheidslijn voor kinderen en jongeren. Een stimulerend leesaanbod sluit ook aan op de inzet op regionale taal in onze regio.

Waar staan we nu?

Over deze maatregel is nog geen besluit genomen. De verwachting is dat dit eind 2026 zal gebeuren.

9b. Digitale geletterdheid

Waarom doen we dit?

Steeds meer dienstverlening verloopt digitaal. Voor veel inwoners is het lastig om zelfstandig gebruik te maken van websites, DigiD, digitale formulieren, zorgportalen of online communicatie. In Groningen en Noord-Drenthe hebben relatief veel inwoners beperkte digitale vaardigheden, waardoor zij minder goed kunnen meedoen in de samenleving. Met deze maatregel willen we inwoners helpen digitaal vaardiger te worden, zodat zij zelfstandiger kunnen deelnemen aan de samenleving, beter toegang hebben tot voorzieningen en meer kansen hebben op participatie en werk.

Wat merken inwoners hiervan?

Inwoners kunnen dichtbij huis ondersteuning krijgen van een digicoach. Dit zijn laagdrempelige begeleiders die helpen bij digitale vragen en problemen, bijvoorbeeld:

- werken met DigiD;
- digitale aanvragen doen;
- omgaan met apps en websites van de overheid;
- digitaal contact met zorgverleners;
- vergroten van digitale vaardigheden in het dagelijks leven.

De ondersteuning vindt plaats op plekken die inwoners al kennen, zoals bibliotheken, welzijnsorganisaties en buurthuizen. Indien nodig worden inwoners doorverwezen naar bestaande cursussen of hulpstructuren.

Wat gebeurt er in Aa en Hunze?

Aa en Hunze start nog niet in de eerste uitvoeringsfase. In 2026 wordt begonnen in Veendam, Pekela, Westerkwartier en Oldambt. Deze gemeenten hebben al ervaring opgedaan met vergelijkbare projecten en beschikken over bestaande netwerken waarop kan worden voortgebouwd. De ambitie is om de aanpak vervolgens stapsgewijs uit te breiden naar alle dertien gemeenten van Nij Begun, waaronder Aa en Hunze. De ervaringen uit de eerste gemeenten worden gebruikt om de aanpak verder te verbeteren voordat nieuwe gemeenten aansluiten.

Waar staan we nu?

Vorbereidingsfase

De stuurgroep heeft ingestemd met het projectplan Digicoaches en digitale geletterdheid 2025-2030.

In het laatste kwartaal van 2025 start de voorbereiding, waaronder:

- het aanstellen van een programmaleider;
- afspraken met de startgemeenten;
- voorbereiding van opleiding en begeleiding van digicoaches.

Vanaf begin 2026 worden de eerste digicoaches geworven, opgeleid en ingezet.

Belangrijkste mijlpalen

- Projectplan Digicoaches en digitale geletterdheid vastgesteld.
 - Vier startgemeenten aangewezen: Veendam, Pekela, Westerkwartier en Oldambt.
 - RUG aangewezen als penvoerder voor programmamanagement, monitoring en kennisontwikkeling.
 - Noorderpoort verzorgt de opleiding van digicoaches.
- Begin 2027 zijn naar verwachting 12 tot 14 digicoaches actief in de eerste tranche gemeenten.
- Daarna volgt gefaseerde uitbreiding naar de overige gemeenten, waaronder Aa en Hunze.

Rol gemeente Aa en Hunze

Aa en Hunze neemt deel aan het regionale programma en sluit in een latere fase aan bij de uitvoering. De gemeente bepaalt dan samen met lokale partners, zoals welzijnsorganisaties en bibliotheken, hoe de digicoaches lokaal worden ingebed. Het uitgangspunt is dat digicoaches bestaande netwerken versterken en inwoners helpen de weg te vinden naar ondersteuning en verdere ontwikkeling van digitale vaardigheden.

9c. Logopediescreening groep 2

Waarom doen we dit?

Taalontwikkeling is een belangrijke basis voor de verdere ontwikkeling van kinderen. Onderzoek laat zien dat veel kinderen die opgroeien in armoede een taalachterstand hebben. Door taalproblemen vroeg te signaleren, kunnen kinderen sneller passende ondersteuning krijgen en wordt voorkomen dat achterstanden later groter worden. Daarom werken het Jeugdeducatiefonds (JEF) en TinyEYE samen in de Taalachterstand Alliantie. Via logopedische screenings in groep 2 worden mogelijke taalontwikkelingsproblemen vroegtijdig opgespoord.

Wat merken inwoners hiervan?

Kinderen in groep 2 van deelnemende scholen krijgen een logopedische screening aangeboden. Tijdens deze screening wordt gekeken naar onder andere woordenschat, uitspraak, taalontwikkeling en luister- en verwerkingsvaardigheden. Na de screening ontvangen ouders en school een terugkoppeling. Wanneer vervolgondersteuning nodig is, kunnen ouders zelf kiezen voor een logopedist. Deze zorg wordt vergoed vanuit de basisverzekering.

Wat gebeurt er in Aa en Hunze?

JEF-gecertificeerde basisscholen in Aa en Hunze kunnen deelnemen aan deze pilot. De screening wordt aangeboden aan groep 2-klassen van JEF-scholen in Groningen en Noord-Drenthe. Scholen melden zich vrijwillig aan. Het doel is om zoveel mogelijk deelnemende groepen te screenen en daarmee beter inzicht te krijgen in taalachterstanden bij jonge kinderen in de regio.

Waar staan we nu?

Vorbereidingsfase

De stuurgroep heeft ingestemd met de uitvoering van de pilot logopediescreening groep 2. In het laatste kwartaal van 2025 worden scholen geïnformeerd en worden de uitvoeringsprocessen ingericht. Vanaf januari 2026 starten de screenings op deelnemende scholen.

Belangrijkste mijlpalen

- Samenwerking opgezet tussen Jeugdeducatiefonds en TinyEYE.
- Subsidie beschikbaar gesteld voor voorbereiding en uitvoering.
- JEF-scholen worden uitgenodigd om deel te nemen.
- In 2026 worden naar verwachting ongeveer 100 groep 2-groepen gescreend
- Begin 2027 is er inzicht in het aantal gescreende kinderen, het aandeel pluis/niet-pluis-uitkomsten en regionale trends in taalontwikkeling.

Rol gemeente Aa en Hunze

De gemeente heeft geen directe uitvoeringsrol. De uitvoering ligt bij het Jeugdeducatiefonds, TinyEYE en de deelnemende scholen. De meerwaarde voor Aa en Hunze zit vooral in het vroeg opsporen van taalproblemen, zodat kinderen op jonge leeftijd de ondersteuning kunnen krijgen die zij nodig hebben. Daarmee kan deze maatregel bijdragen aan betere ontwikkelkansen en het voorkomen van latere onderwijsachterstanden.

Q en A

Wat is het verschil tussen preventieve logopedie van de GGD en de logopediescreening in groep 2?

Preventieve logopedie van de GGD Drenthe is een gemeentelijke voorziening die gericht is op het vroeg signaleren van spraak- en taalproblemen. De preventief logopedist geeft advies aan ouders, doet onderzoek bij zorgen over de ontwikkeling en verwijst zo nodig door voor verdere ondersteuning. Deze voorziening is beschikbaar voor alle kinderen in gemeenten die ervoor kiezen dit aanbod in te kopen.

De logopediescreening in groep 2 is een aparte pilot van het Jeugdeducatiefonds (JEF) en TinyEYE. Deze wordt alleen aangeboden op deelnemende JEF-scholen. Daarbij worden alle kinderen in groep 2 gescreend op onder meer taalontwikkeling, woordenschat, uitspraak en luister- en verwerkingsvaardigheden. Het doel is om taalachterstanden vroegtijdig op te sporen, ook wanneer er nog geen signalen of zorgen zijn.

Waarom doen we dit naast elkaar?

De twee initiatieven hebben een verschillend bereik. Preventieve logopedie is een gemeentelijke keuze en wordt niet in alle gemeenten aangeboden. De screening richt zich specifiek op JEF-scholen, die vaak extra aandacht besteden aan het verkleinen van kansenongelijkheid. In Aa en Hunze zijn slechts enkele scholen aangesloten bij het Jeugdeducatiefonds, waardoor het bereik van deze pilot beperkt is. De screening kan daarom worden gezien als een aanvullende maatregel voor een specifieke doelgroep en vervangt de preventieve logopedie niet.

Hoofdthema: Deelnemen aan werk en verminderen van armoede

10. Nij Begunbanen

11. Doorbreken van generatiearmoede

11a. Kansen voor Kinderen

11b. Jeugdeducatiefonds

12. Versterken financiële weerbaarheid

13. Verlagen aantal vroegtijdig schoolverlaters

10. Nij Begunbanen

Waarom doen we dit?

Niet iedereen kan zonder extra ondersteuning aan het werk komen. Voor sommige inwoners zijn problemen rondom gezondheid, financiën, vaardigheden of zelfvertrouwen een belemmering om duurzaam deel te nemen aan de arbeidsmarkt. De maatregel Nij Begunbanen biedt deze inwoners een echte baan, gecombineerd met begeleiding en ontwikkelmogelijkheden. Het doel is niet alleen werk bieden, maar ook mensen perspectief geven, hun zelfredzaamheid vergroten en problemen op andere leefgebieden helpen voorkomen of verminderen.

Wat merken inwoners hiervan?

Inwoners die moeilijk aan werk komen, krijgen de kans om via een sociaal ontwikkelbedrijf werkervaring op te doen, inkomen te verdienen en zich verder te ontwikkelen.

Onderdeel van het traject zijn:

- een persoonlijke intake;
- ontwikkeling van basisvaardigheden;
- opleiding en training;
- begeleiding door jobcoaches en waar nodig lifecoaches;
- ondersteuning bij andere vraagstukken, zoals schulden, geletterdheid of mentale gezondheid.

Voor deelnemers is het dus meer dan een baan alleen; het is een traject gericht op duurzame participatie.

Wat gebeurt er in Aa en Hunze?

De gemeente Aa en Hunze en WPDA nemen samen met andere gemeenten en sociaal ontwikkelbedrijven deel aan de regionale uitwerking van deze maatregel. Naast de banen zelf wordt ingezet op samenwerking met welzijnsorganisaties, onderwijs, woningcorporaties, zorgpartijen en andere maatregelen uit Nij Begun. Hierdoor kunnen inwoners ook ondersteuning krijgen op andere leefgebieden die deelname aan werk beïnvloeden.

Waar staan we nu?

Uitvoering en uitwerking

De stuurgroep heeft ingestemd met de uitvoering en uitwerking van de maatregel. Er wordt aangesloten bij bestaande initiatieven zoals Kansrijk Talent en Waardewerk. De eerste middelen zijn daarvoor beschikbaar gesteld. Tegelijk wordt gewerkt aan regionale uitwerking en uitvoering van Nij Begunbanen samen met de gemeenten en sociaal ontwikkelbedrijven. De gemeente Groningen is penvoerder.

Belangrijkste mijlpalen

- Nij Begunbanen opgenomen als structurele maatregel binnen de Sociale Agenda.
 - Werk in Zicht aangewezen als uitvoerende arbeidsmarktregio.
 - Aansluiting georganiseerd met bestaande trajecten zoals Kansrijk Talent en Waardewerk.
 - Financiering beschikbaar voor banen, begeleiding en ontwikkeling.
- Na de besluitvorming worden de Nij Begunbanen ingevoerd en stapsgewijs uitgebreid.
- Doel is om meer inwoners duurzaam naar werk te begeleiden en hun maatschappelijke participatie te vergroten.

Rol gemeente Aa en Hunze

De gemeente werkt binnen Werk in Zicht samen met de andere gemeenten, UWV en de sociale ontwikkelbedrijven. Daarnaast wordt aangesloten bij lokale netwerken op het gebied van welzijn, onderwijs, zorg en armoedebestrijding.

Voor inwoners betekent dit dat ondersteuning rondom werk niet los wordt gezien van andere uitdagingen die iemand kan ervaren.

11. Doorbreken van generatiearmoede

11a. Kansen voor Kinderen

Waarom doen we dit?

Armoede is vaak niet tijdelijk, maar wordt van generatie op generatie doorgegeven. Kinderen die opgroeien in armoede hebben vaker te maken met stress, schulden, gezondheidsproblemen en minder kansen op school en op de arbeidsmarkt. Het probleem ligt daarbij niet vooral in gedrag, maar in de omstandigheden waarin gezinnen leven. Het programma Kansen voor Kinderen wil deze patronen doorbreken. Daarbij staan niet regels en systemen centraal, maar de gezinnen zelf. Gezinnen krijgen ondersteuning van ervaringsdeskundige buddy's en, waar nodig, van doorbraakteams die helpen vastgelopen situaties op te lossen.

Wat merken inwoners hiervan?

Gezinnen die langdurig te maken hebben met armoede krijgen begeleiding van een buddy die zelf ervaring heeft met armoede en weet wat chronische stress en bestaansonzekerheid betekenen. De buddy ondersteunt gezinnen bijvoorbeeld bij:

- het vergroten van bestaanszekerheid;
- het verminderen van stress en schulden;
- het vinden van passende hulp;
- opvoeding en gezinsvragen;
- opleiding, werk en participatie;
- het versterken van toekomstperspectief.

Wanneer reguliere oplossingen tekortschieten, kan een lokaal doorbraakteam worden ingezet. Dit team zoekt samen met het gezin naar maatwerkoplossingen die binnen bestaande systemen niet vanzelf tot stand komen.

Wat gebeurt er in Aa en Hunze?

Aa en Hunze is in 2026 aangesloten bij het programma Kansen voor Kinderen. De gemeente ontvangt hiervoor € 229.655 vanuit de Sociale Agenda. Met deze middelen wordt in de komende drie jaar een start gemaakt met de begeleiding van 50 gezinnen of huishoudens. Voor deze gezinnen komen buddy's beschikbaar en wordt gewerkt met een lokaal doorbraakteam. Daarnaast is de wethouder van Aa en Hunze inmiddels vertegenwoordigd in de provinciale stuurgroep van het programma.

Waar staan we nu?

In uitvoering en uitbreiding

Kansen voor Kinderen is al actief in een groot deel van Groningen en wordt momenteel uitgebreid naar de resterende gemeenten. Aa en Hunze is inmiddels aangesloten, terwijl gesprekken met andere Noord-Drentse gemeenten nog lopen. Het gaat dus niet om een nieuw project, maar om de uitbreiding van een aanpak die al meerdere jaren succesvol wordt toegepast binnen het Nationaal Programma Groningen.

Belangrijkste mijlpalen

- Kansen voor Kinderen uitgegroeid tot een regionale aanpak tegen generatiearmoede.
 - Doel is dat uiteindelijk alle Nij Begun-gemeenten deelnemen aan het programma.
 - Programmabureau ondersteunt gemeenten met opleiding, coaching, monitoring en kennisdeling.
 - Aa en Hunze aangesloten bij het programma
 - Budget van € 229.655 beschikbaar voor uitvoering in Aa en Hunze
- Lokale buddy's, projectleiding en een doorbraakteam worden momenteel ingericht.
- In Aa en Hunze worden in de komende drie jaar 50 huishoudens ondersteund.

Rol gemeente Aa en Hunze.

De gemeente ontvangt de middelen, stelt een lokaal uitvoeringsplan op en werkt samen met Impuls Welzijn en andere bij armoede betrokken partijen zoals Attenta, WPDA, GKB en de woningbouwcorporaties. Met deze partijen wordt een doorbraakteam gevormd met een vaste kern en een flexibele schil met diverse ondersteunende partijen. Zij brengen kennis samen op het gebied van jeugd, werk, inkomen en schulden etc. waardoor domeinoverstijgende doorbraken bereikt kunnen worden.

Impuls Welzijn zal de werving, selectie en begeleiding van de ervaringsdeskundige buddy's gaan verzorgen.

Belangrijke financiering

Naast de middelen voor de deelnemende gemeenten wordt ook geïnvesteerd in het programmabureau dat de uitvoering ondersteunt. Voor de drie Noord-Drentse gemeenten is € 135.000 beschikbaar voor personele inzet van het programmabureau in 2026 en € 60.000 beschikbaar voor opleiding, coaching, monitoring, communicatie en digitale ondersteuning. Deze ondersteuning wordt voor Noord-Drenthe administratief uitgevoerd via het Nationaal Programma Groningen.

Q en A

Waarom wordt gewerkt met buddy's en ervaringsdeskundigen?

De kracht van de buddy-aanpak is vertrouwen. Buddy's hebben zelf ervaring met armoede of bestaansonzekerheid en begrijpen daardoor beter wat gezinnen dagelijks meemaken. Daardoor ontstaat sneller rust en een gelijkwaardige relatie. De buddy helpt bij praktische vragen, het vinden van passende ondersteuning en benut daarvoor korte lijnen met de diverse ondersteunende partijen.

Wat doet een doorbraakteam precies en waarom is dat nodig?

Een doorbraakteam helpt wanneer gezinnen vastlopen tussen verschillende regelingen of organisaties. De medewerkers uit verschillende organisaties (zoals Attenta, Impuls, GKB, WPDA en gemeente) gaan samen op zoek naar oplossingen die binnen de bestaande systemen niet vanzelf tot stand komen. Zo ontstaat stabiliteit en komt een beter toekomstperspectief eerder in beeld. Het gezin staat hierbij centraal, de doorbraken zijn domeinoverstijgend en legitiem.

Waarom is leren en verbeteren een belangrijk onderdeel van Kansen voor Kinderen?

Kansen voor Kinderen helpt niet alleen gezinnen, maar helpt ook ge en organisaties om beter samen te werken. Door te leren van de ervaringen van gezinnen, buddy's en doorbraakteams ontstaat beter inzicht in wat werkt en waar knelpunten zitten. Die kennis wordt gebruikt om beleid en dienstverlening steeds beter te laten aansluiten bij de praktijk.

11b. Jeugdeducatiefonds

Waarom doen we dit?

Kinderen die opgroeien in armoede krijgen vaak minder kansen om zich optimaal te ontwikkelen. Financiële zorgen thuis kunnen leiden tot stress, minder deelname aan activiteiten, een kleinere leefwereld en minder ontwikkelkansen. Met het Jeugdeducatiefonds worden kinderen ondersteund via de basisschool. Het uitgangspunt is eenvoudig: als iets nodig is voor de ontwikkeling van een kind en thuis niet betaald kan worden, dan moet dat geen belemmering zijn. Deze maatregel draagt bij aan het doorbreken van generatiearmoede, het vergroten van kansengelijkheid en het verbeteren van de mentale gezondheid van kinderen.

Wat merken inwoners hiervan?

Kinderen en gezinnen kunnen via de school ondersteuning krijgen voor zaken die de ontwikkeling van een kind bevorderen. Denk bijvoorbeeld aan een fiets, een bril, een bed, leesboeken voor thuis; dyslexieonderzoek, ondersteuning van de thuissituatie of educatieve activiteiten zoals museum- of theaterbezoek. De ondersteuning loopt via de school, waardoor hulp laagdrempelig beschikbaar is en snel kan worden ingezet wanneer dat nodig is.

Wat gebeurt er in Aa en Hunze?

Basisscholen in Aa en Hunze die voldoen aan de criteria kunnen aansluiten bij het Jeugdeducatiefonds. Scholen waarbij veel kinderen opgroeien in armoede krijgen een budget

waarmee zij ondersteuning voor individuele kinderen en voor groepen kunnen aanvragen. Het Jeugdeducatiefonds ondersteunt al scholen in Groningen en Noord-Drenthe en wordt met deze maatregel uitgebreid naar in totaal 50 extra basisscholen in de regio.

Waar staan we nu?

In uitvoering

De stuurgroep heeft besloten om de middelen die beschikbaar zijn voor maatschappelijke initiatieven tegen armoede tijdelijk (2025 en 2026) in te zetten via het Jeugdeducatiefonds. Een groot deel van de beoogde scholen is inmiddels al aangesloten of in voorbereiding. Het Jeugdeducatiefonds werkt aan verdere uitbreiding zodat uiteindelijk 50 extra scholen gebruik kunnen maken van de regeling.

Belangrijkste mijlpalen

- Tijdelijke inzet van de middelen voor maatschappelijke initiatieven via het Jeugdeducatiefonds vastgesteld.
 - Financiering beschikbaar voor 50 extra basisscholen in Groningen en Noord-Drenthe.
 - Een groot aantal scholen is inmiddels gecertificeerd en aangesloten.
 - Per aangesloten school is budget beschikbaar voor ondersteuning van kinderen die opgroeien in armoede.
- Begin 2027 is zichtbaar hoeveel kinderen zijn ondersteund en in welke mate de beschikbare middelen zijn benut.

Rol gemeente Aa en Hunze

De gemeente heeft geen directe uitvoeringsrol. De uitvoering ligt bij het Jeugdeducatiefonds en de aangesloten basisscholen.

De gemeente profiteert wel van de effecten: kinderen krijgen meer kansen om zich te ontwikkelen en scholen krijgen extra mogelijkheden om ondersteuning te bieden waar dat nodig is.

12. Versterken financiële weerbaarheid

Waarom doen we dit?

Veel inwoners in Groningen en Noord-Drenthe hebben te maken met schulden of financiële problemen. Dat heeft vaak grote gevolgen voor hun dagelijks leven, hun mentale gezondheid, hun gezinssituatie en hun mogelijkheden om mee te doen in de samenleving. Met deze maatregel wil Nij Begun komen tot een nieuwe en effectievere aanpak van schuldenproblematiek. Daarbij ligt de nadruk niet alleen op het oplossen van schulden, maar juist ook op het versterken van de financiële weerbaarheid van huishoudens zodat problemen in de toekomst kunnen worden voorkomen.

Wat merken inwoners hiervan?

De maatregel richt zich op inwoners die moeite hebben hun financiën op orde te houden of al te

maken hebben met schulden. De bedoeling is dat inwoners sneller passende ondersteuning krijgen en beter worden geholpen bij het versterken van hun financiële vaardigheden. Onderdeel van de aanpak zijn naar verwachting:

- ondersteuning bij schulden en financiële problemen;
- versterking van financiële vaardigheden;
- voorlichting en educatie;
- betere samenwerking tussen gemeenten, kredietbanken en welzijnsorganisaties;
- een aanpak die gericht is op het voorkomen van nieuwe schulden.

De precieze invulling wordt momenteel nog verder uitgewerkt.

Wat gebeurt er in Aa en Hunze?

Aa en Hunze neemt deel aan de regionale uitwerking van deze maatregel. De gemeente wordt, samen met de andere gemeenten in Groningen en Noord-Drenthe, betrokken bij de ontwikkeling van de nieuwe aanpak. Hoe de uiteindelijke ondersteuning voor inwoners eruit gaat zien en welke organisaties daarbij betrokken worden, is nog onderwerp van verdere uitwerking.

Waar staan we nu?

Uitwerkingsfase

Voor deze maatregel zijn nog geen uitvoeringsbesluiten genomen. Het team van de Sociale Agenda werkt samen met gemeenten, kredietbanken, welzijnsorganisaties en andere partners aan de verdere uitwerking van de aanpak.

Belangrijkste mijlpalen

- De maatregel richt zich op een nieuwe en effectieve aanpak van schuldenproblematiek.
 - Gemeenten, kredietbanken en welzijnsorganisaties zijn betrokken bij de uitwerking.
- De komende periode wordt gewerkt aan een concreet uitvoeringsplan.
- Daarna volgt besluitvorming over organisatie, uitvoering en financiering.

Rol gemeente Aa en Hunze

De gemeente heeft een belangrijke rol bij de verdere ontwikkeling en uitvoering van de maatregel. Financiële problematiek raakt direct aan gemeentelijke taken op het gebied van schuldhelpverlening, bestaanszekerheid, participatie en welzijn. Hoe die rol er precies uit gaat zien, wordt uitgewerkt in de volgende fase van de maatregel.

13. Verlagen aantal vroegtijdig schoolverlaters

Waarom doen we dit?

Een startkwalificatie vergroot de kans op werk, inkomen en maatschappelijke participatie. Jongeren die voortijdig stoppen met school hebben een grotere kans op werkloosheid, schulden en andere problemen later in hun leven. Daarom investeert Nij Begun in het voorkomen van schooluitval en het terugleiden van uitgevallen jongeren naar onderwijs of werk. De maatregel bouwt voort op bestaande succesvolle trajecten en zorgt ervoor dat meer jongeren toegang krijgen tot passende begeleiding en ondersteuning.

Wat merken inwoners hiervan?

Jongeren die dreigen uit te vallen of al zijn uitgevallen krijgen extra ondersteuning om hun opleiding af te maken of alsnog toegeleid te worden naar onderwijs of werk. Dat gebeurt onder andere via:

- School als Wijk op het vo en mbo;
- Route Rubicon;
- De Boeg;
- Pre-MBO;
- 2BE!;
- PlusKlas;
- Oriënteren & Schakelen;
- Nieuwe trajecten voor jongeren met een hoog risico op uitval.

Deze trajecten bieden maatwerk, kleinere groepen, intensieve begeleiding en een nauwe samenwerking tussen onderwijs, zorg en gemeenten.

Wat gebeurt er in Aa en Hunze?

Voor Aa en Hunze is vooral de aansluiting bij Doorstroompunt Noord- en Midden-Drenthe van belang. De drie Noord-Drentse gemeenten maken onderdeel uit van deze regio. Binnen dit doorstroompunt worden twee bewezen voorzieningen verder gefinancierd:

- PlusKlas Assen: een kleinschalige voorziening waar jongeren die zijn vastgelopen in het onderwijs werken aan hun persoonlijke ontwikkeling en terugkeer naar passend onderwijs.
- Oriënteren & Schakelen: een schakeltraject dat jongeren ondersteunt bij de overstap naar mbo, werk of een passend vervolgentraject. Hier werken onderwijs en zorg samen vanuit één aanpak.

Hierdoor kunnen ook jongeren uit Aa en Hunze gebruikmaken van aanvullende ondersteuning wanneer regulier onderwijs onvoldoende aansluit.

Waar staan we nu?

In uitvoering en uitbreiding

Voor een groot deel van de maatregel zijn eerder al besluiten genomen. Met het recente besluit worden ook de Noord-Drentse onderdelen en aanvullende trajecten voor jongeren met een hoog risico op uitval structureel gefinancierd. De maatregel zorgt ervoor dat bestaande succesvolle initiatieven kunnen doorgroeien van tijdelijke projecten naar een meer structureel aanbod.

Belangrijkste mijlpalen

- Structureel budget van € 4 miljoen per jaar beschikbaar voor de maatregel.
 - Uitbreiding van succesvolle trajecten zoals Route Rubicon, De Boeg, Pre-MBO en 2BE!.
 - School als Wijk verder uitgebreid binnen vo en mbo.
 - Financiering geregeld voor Doorstroompunt Noord- en Midden-Drenthe.
 - Nieuw aanbod ontwikkeld voor jongeren met een zeer hoog risico op uitval.
- Doel is dat meer jongeren een startkwalificatie behalen en minder jongeren langdurig uit beeld raken.

Financiering Doorstroompunt Noord- en Midden-Drenthe

Voor Noord-Drenthe is gekozen voor financiering via gemeente Assen, als centrumgemeente van Doorstroompunt Noord- en Midden-Drenthe. De middelen worden door de kassier (gemeente Groningen) via een inkomensoverdracht beschikbaar gesteld aan gemeente Assen. Voor 2026 is hiervoor in totaal € 240.000 beschikbaar, verdeeld over de PlusKlas Assen & Oriënteren & Schakelen. Deze voorzieningen zijn specifiek toegevoegd aan het uitvoeringsplan omdat de Noord-Drentse gemeenten onderdeel uitmaken van een andere doorstroomregio dan Groningen.

Rol gemeente Aa en Hunze

Aa en Hunze neemt deel via Doorstroompunt Noord- en Midden-Drenthe. De gemeente profiteert van de regionale voorzieningen en werkt samen met onderwijs, zorgpartners en gemeente Assen om jongeren tijdig passende ondersteuning te bieden. Door aan te sluiten bij bestaande succesvolle trajecten hoeft niet opnieuw een aparte lokale structuur te worden opgebouwd.

Hoofdthema: Verbeteren (mentale) gezondheid

14. Kansrijke start: ondersteuning rondom zwangerschap

15. Welzijn op recept

16. Vergroten mentale weerbaarheid jongeren

14. *Kansrijke start: ondersteuning rondom zwangerschap*

Waarom doen we dit?

De eerste 1.000 dagen van een kind – van zwangerschap tot ongeveer twee jaar – zijn van grote invloed op de gezondheid, ontwikkeling en kansen later in het leven. Wanneer ouders in deze periode voldoende ondersteuning krijgen, kunnen achterstanden en problemen op latere leeftijd worden voorkomen. Met Kansrijke Start wil Nij Begun ervoor zorgen dat alle (aanstaande) ouders in Groningen en Noord-Drenthe toegang hebben tot passende ondersteuning tijdens zwangerschap en jonge ouderschap. Het uitgangspunt is dat het niet mag uitmaken waar je wieg staat.

Wat merken inwoners hiervan?

(Aanstaande) ouders krijgen betere ondersteuning tijdens zwangerschap, de eerste levensjaren van hun kind en de overgang naar het ouderschap. Daarbij wordt ingezet op bewezen effectieve aanpakken zoals:

- CenteringZwangerschap;
- CenteringOuderschap;
- voorlichting en educatie;
- ondersteuning door andere ouders (peer support);
- betere samenwerking tussen zorg, welzijn en gemeenten.

Door ouders met elkaar in contact te brengen ontstaat meer steun, meer zelfvertrouwen en meer kennis over opvoeding, gezondheid en ontwikkeling van jonge kinderen.

Wat gebeurt er in Aa en Hunze?

Voor de Groningse gemeenten wordt in 2025 en 2026 eerst een regionale basisstructuur opgezet. Voor de drie Noord-Drentse gemeenten, waaronder Aa en Hunze, wordt in het voorjaar van 2026 een afzonderlijk voorstel uitgewerkt dat aansluit op de Drentse infrastructuur via Gezonde Marke. Ondertussen blijft Aa en Hunze betrokken bij kennisdeling en het regionale leernetwerk Kansrijke Start. De bedoeling is om zoveel mogelijk provinciegrens-overstijgend samen te werken en van elkaar te leren.

Waar staan we nu?

Opbouw- en voorbereidingsfase

De komende periode staat vooral in het teken van het opbouwen van een stevige regionale infrastructuur. Er worden regionale coördinatoren aangesteld, een lerend netwerk ingericht en lokale coalities ondersteund. Pas vanaf de tweede helft van 2026 verschuift de aandacht steeds meer naar de daadwerkelijke uitvoering van interventies richting inwoners.

Belangrijkste mijlpalen

- Kansrijke Start opgenomen als maatregel binnen de Sociale Agenda.
- Bestuurlijk draagvlak georganiseerd bij gemeenten, geboortezorg, GGD, welzijnsorganisaties en andere partners.

- Start van een regionale samenwerking voor Groningen en afstemming met Noord-Drenthe.
- Twee regionale coördinatoren worden aangesteld.
- Eind 2026 beschikken alle tien Groningse gemeenten over een lokaal werkplan en een gezamenlijke regionale structuur.
- Voor Noord-Drenthe wordt een eigen plan van aanpak vastgesteld, inclusief voorstel voor de Sociale Agenda.
- Vanaf 2026-2027 kunnen bewezen effectieve interventies breder worden uitgerold richting inwoners.

Rol gemeente Aa en Hunze

Aa en Hunze werkt samen met de andere Noord-Drentse gemeenten aan de verdere uitwerking van Kansrijke Start binnen de Drentse structuur. Daarnaast participeert de gemeente in kennisdeling en het regionale lerende netwerk. Op termijn zal de gemeente samen met zorg-, welzijns- en jeugdpartners verantwoordelijk zijn voor de lokale uitvoering van de aanpak.

15. Welzijn op recept

Waarom doen we dit?

Niet alle gezondheidsklachten hebben een medische oorzaak. Veel mensen bezoeken hun huisarts vanwege stress, eenzaamheid, verlies, financiële zorgen of andere maatschappelijke problemen. Een medische behandeling is dan niet altijd de beste oplossing. Met Welzijn op Recept kunnen huisartsen inwoners doorverwijzen naar een welzijnscoach. Samen kijken zij hoe iemand weer actief mee kan doen, sociale contacten kan versterken en meer grip krijgt op zijn of haar leven. Daarmee draagt de maatregel bij aan mentale gezondheid, meer gezonde levensjaren en minder druk op de zorg.

Wat merken inwoners hiervan?

Inwoners kunnen via hun huisarts worden doorverwezen naar een welzijnscoach wanneer de oorzaak van hun klachten vooral ligt op sociaal, maatschappelijk of emotioneel vlak. De welzijnscoach helpt bijvoorbeeld bij het verminderen van eenzaamheid, het vinden van passende activiteiten, het vergroten van sociale contacten, het versterken van zelfvertrouwen en zelfredzaamheid en het vinden van ondersteuning bij problemen in het dagelijks leven. Het uitgangspunt is dat mensen niet alleen kijken naar wat er medisch aan de hand is, maar naar wat nodig is om weer prettig en zelfstandig te kunnen leven.

Wat gebeurt er in Aa en Hunze?

Aa en Hunze sluit als Noord-Drentse gemeente aan bij de regionale aanpak van Welzijn op Recept. Omdat Noord-Drenthe later is aangesloten dan de Groninger gemeenten, wordt in de eerste jaren extra geïnvesteerd in de opbouw van de lokale structuur. Gemeente Aa en Hunze ontvangt hiervoor € 180.984 in 2025 en € 119.303 in 2026. De middelen worden ingezet voor de verdere ontwikkeling van Welzijn op Recept en de inzet van welzijnscoaches die samenwerken met huisartsenpraktijken. Voor Aa en Hunze zal de uitvoering vooral plaatsvinden via welzijnsorganisatie Impuls en de lokale huisartsenpraktijken.

Waar staan we nu?

Opschalingsfase

Welzijn op Recept bestaat al in veel Groninger gemeenten en wordt nu verder uitgebreid naar een volledig dekkend netwerk voor Groningen én Noord-Drenthe.

In 2026 ligt de nadruk op:

- het versterken van de samenwerking met huisartsen;
- het uitvoeren van een herkenbare regionale werkwijze;
- het opbouwen van ervaring en monitoring.

Belangrijkste mijlpalen

- Regionale samenwerkingsafspraken gesloten tussen gemeenten, welzijnsorganisaties, huisartsen en Zilveren Kruis.
- Noord-Drentse gemeenten aangesloten bij de regionale aanpak.
- Welzijnscoaches worden verder uitgerold binnen de gemeente. Ze zijn actief bij alle vijf huisartsenpraktijken.
- Eind 2026 moet Welzijn op Recept beschikbaar zijn voor alle inwoners van Groningen en Noord-Drenthe via iedere huisartsenpraktijk.
- Vanaf 2027 wordt toegewerkt naar structurele borging van de aanpak.

Rol gemeente Aa en Hunze

De gemeente ontvangt de middelen en verstrekt opdrachten aan de welzijnsorganisatie voor de inzet van welzijnscoaches. Daarnaast werkt de gemeente samen met huisartsen, welzijnsorganisaties en regionale partners aan de verdere ontwikkeling van de aanpak en de monitoring. De gemeente heeft daarmee een belangrijke rol in het verbinden van zorg en sociaal domein.

16. Vergroten mentale weerbaarheid jongeren

Waarom doen we dit?

Steeds meer jongeren hebben te maken met stress, psychische klachten, prestatiedruk of problemen in hun thuissituatie. Door eerder te signaleren en passende ondersteuning te bieden, kunnen problemen worden voorkomen of beperkt. Deze maatregel richt zich op het versterken van de mentale gezondheid en weerbaarheid van jongeren in Groningen en Noord-Drenthe. We investeren in het eerder signaleren van mentale problemen en het versterken van de weerbaarheid van jongeren, thuis, op school en in het vervolgonderwijs.

Daarnaast draagt de maatregel bij aan gelijke kansen, het voorkomen van schooluitval, een betere gezondheid en het vergroten van maatschappelijke participatie van jongeren.

Wat merken inwoners hiervan?

Jongeren krijgen op verschillende momenten in hun leven eerder ondersteuning bij mentale gezondheidsvragen. Dat gebeurt via:

- ondersteuning voor kinderen van ouders met psychische problemen (KOPPeling);
- mentale gezondheidsprogramma's op het voortgezet onderwijs (STORM);
- laagdrempelige ondersteuning op mbo-scholen (School als Wijk);
- ondersteuning van mbo-, hbo- en wo-studenten via Move aHead;
- actieve betrokkenheid van jongeren bij de ontwikkeling van het aanbod.

Voor jongeren betekent dit dat hulp eerder beschikbaar is, dichterbij georganiseerd wordt en beter aansluit bij hun leefwereld.

Wat gebeurt er in Aa en Hunze?

Aa en Hunze doet mee in de regionale aanpak. Inwoners kunnen onder andere profiteren van:

- uitrol van de STORM aanpak op het DrNassau college;
- uitbreiding van KOPP-ondersteuning voor gezinnen waarin een ouder psychische problemen heeft;
- betere samenwerking tussen onderwijs, welzijn, sociaal domein, bijvoorbeeld in het Schakelteam.

De maatregel wordt niet per gemeente afzonderlijk uitgevoerd, maar regionaal georganiseerd via het Platform Mentaal Gezond Groningen.

Waar staan we nu?

In uitvoering en opschaling

De stuurgroep heeft ingestemd met de uitvoering van de maatregel en de financiering voor 2025 en 2026. Het UMCG is penvoerder van het Platform Mentaal Gezond Groningen en coördineert de uitvoering. De komende periode worden bestaande interventies verder uitgebreid, zodat meer jongeren, gezinnen, scholen en onderwijsinstellingen bereikt worden.

Belangrijkste mijlpalen

- Regionale samenwerking georganiseerd via het Platform Mentaal Gezond Groningen.
 - Financiering beschikbaar voor vijf samenhangende interventies.
 - Verdere uitrol van KOPPeling naar alle gemeenten in Groningen en Noord-Drenthe.
 - Doorontwikkeling van STORM op het voortgezet onderwijs, praktijkonderwijs en speciaal onderwijs.
 - Uitbreiding van School als Wijk op mbo-locaties.
 - Ondersteuning van studenten via Move aHead.
- Doel is dat meer jongeren tijdig ondersteuning krijgen en beter mentaal gezond blijven.

Rol gemeente Aa en Hunze

De gemeente werkt samen met scholen, welzijnsorganisaties, GGZ-partners en het Platform Mentaal Gezond Groningen. Daarnaast wordt aangesloten bij lokale partners zoals Impuls en het sociale domein om jongeren en gezinnen tijdig passende ondersteuning te bieden.

De uitvoering ligt grotendeels bij de regionale samenwerkingspartners; de gemeente draagt bij aan verbinding, signalering en lokale inbedding.

© Marleen Annema

